HET WEER

16° 7°

De dag begint bewolkt, maar op een lokale bui na blijft het droog.

32>

ONZE OPINIE

ISOLDE VAN DEN EYNDE
Politiek journalist

LEED

Eindelijk. Bart De Wever (N-VA) laat zich voor het eerst uit over het leed van de Palestijnen. Nadat eerst Zuhal Demir, Geert Bourgeois en onafhankelijke N-VA-buddy uit Middelkerke Jean-Marie Dedecker op die nagel sloegen, zegt De Wever dat het lijden moet stoppen. Politiek is emotie. Dat beseft De Wever als geen ander. Anders had hij geen foto op zijn Instagram geplaatst over de door Russen gestolen Oekraïense kinderen. Anders liet hij geen traan in Boetsja. Maar over Gaza? Dan was het plots een te complex conflict. Eén dat je niet kan vergelijken met Oekraïne. Dan speelde plots het politiek-analytische. *All politics are local*, zelfs buitenlandse politiek. De Wever heeft een goede band met de Joodse gemeenschap in Antwerpen. Hij heeft moeite met Hamas als terreurorganisatie en als macht van Palestina. En hij voelt ook de rechtsere onderstroom in Vlaanderen aan die met die feiten worstelt. Maar dan nog heeft hij te lang gezwegen. Misschien laat de nieuwe N-VA-voorzitter Valerie Van Peel zich meteen voelen.

Ja, dit conflict is complex. Daarin heeft premier Bart De Wever zeker een punt. Er wordt al decennia gesproken over een tweestatenoplossing, die de Franse president Emmanuel Macron nu opnieuw probeert te forceren. Een oplossing waar in het Westen nauwelijks discussie over is. Maar er wordt weleens gedaan alsof een erkenning van Palestina meteen tot de oplossing van het conflict zou leiden, en dat wringt. Uiteraard moet je proberen wat je kan. De Wever zal de uitspraak van Willem I ongetwijfeld kennen: «Je hoeft niet te hopen om iets te ondernemen, noch te slagen om te volharden.» En dat is de reden waarom ons land dit toch moet proberen.

Een erkenning van Palestina zal misschien het leed niet stoppen, maar je moet niet meteen slagen om te volharden

Maar er zijn redenen om nog niet te juichen. Vandaag hebben bijna 150 landen Palestina al erkend. Wanneer je de kaart bekijkt, blijven vooral de westerse landen achter. Een minderheid, maar wel een sterke minderheid. Landen zoals Ierland, Spanje en misschien straks ook België zullen zich onder de paraplu van Macron achter dit initiatief kunnen scharen. Maar zolang de Verenigde Staten dat niet doen, is het maar de vraag of er iets verandert. Of het de Israëlische premier Netanyahu écht onder druk zet, zoals velen hopen. Als je weet dat die 150 landen al geen druk zetten. Als je weet dat zelfs de eigen gijzelaars onvoldoende zijn om een vredesbestand te handhaven.

Wat België doet is van belang voor de burgers hier. Het is van belang dat Europa een duidelijk signaal geeft. Maar voor de Gazanen die vandaag lijden? Veel meer dan de vraag wat België doet, is het uiteindelijk de vraag wat Israël en Hamas doen, onder druk van de Verenigde Staten. Aanvaarden zij elkaars bestaan? En wat is het gevolg? Wie moet de vernederende vrede pikken, zoals we dat ook van Oekraïne lijken te verwachten straks? Israëli's en Palestijnen kunnen elkaar veel verwijten, maar zij gaan elkaar uiteindelijk in de ogen moeten kijken. *With a little help from their friends?* Laat het ons maar hopen.

isolde.van.den.eynde@dpgmedia.be

17 experten vragen in open brief om sociale media te verbieden voor jongeren onder 16

Zeventien psychiaters en experten vragen in een open brief aan de Vlaamse en federale regering voor een verbod op sociale media tot zestien jaar. Ze vinden dat jongeren beter beschermd moeten worden tegen de schadelijke effecten van overmatig schermgebruik en sociale media en pleiten voor een duidelijker en strenger beleid.

De brief is ondertekend door enkele grote namen zoals psychiater Dirk De Wachter en neuroloog Steven Laureys. Zij stellen zeven concrete beleidsmaatregelen voor. Het gaat dan onder meer om strengere regelgeving voor technologiebedrijven te steunen op Europees niveau, de leeftijdsgrens voor sociale media te verhogen tot zestien jaar en doelstellingen over gezond scherm- en sociale-mediagebruik in het onderwijs op te nemen.

Vlaams minister van Welzijn Caroline Gennez (Vooruit) is voorstander van een strengere leeftijdsgrens, net als CD&V. Coalitiepartner N-VA wil minder ver gaan. «Ik moedig het debat aan, maar een verbod tot 16 jaar valt niet te handhaven en duwt jongeren net in de grijze zone», zegt minister van Media Cieltje Van Achter (N-VA). Zij benadrukt dat de verantwoordelijkheid bij de ouders en de techbedrijven ligt.

(LGE)

PROFESSOR MAAKT BRANDHOUT VAN OPROEP

«Paniekzaaierij en volstrekt in tegenspraak met de wetenschap»

«Onbegrijpelijk.» Dat is wat Wouter Duyck (47, UGent) dacht toen hij gisterochtend las dat zeventien Belgische experten de overheid oproepen om sociale media te verbieden voor jongeren onder zestien jaar. De professor cognitieve psychologie is zeer scherp voor de experten die de open brief tekenden. Hij noemt ze schadelijke paniekzaaiers.

Jeroen BOSSAERT

Dat uren tokkelen op een scherm schadelijk zou zijn voor de mentale gezondheid, is volgens Wouter Duyck niet wetenschappelijk onderbouwd. «Ik vind het initiatief echt onzin.» Foto Getty

Zeventien Belgische experten stellen in een open brief dat het hoog tijd is dat de overheid ingrijpt op het gebruik van sociale media en smartphones door minderjarigen. Wat vindt u van dat initiatief?

«*(diepe zucht)* Ik heb de brief gelezen en vind het onbegrijpelijk dat experten daar hun handtekening onderzetten. Het is volstrekt in tegenspraak met de wetenschappelijke literatuur over de effecten van sociale media en smartphones op jongeren. Ik vind het initiatief echt onzin.»

Ik tel nochtans negentien referenties naar wetenschappelijke studies onderaan de brief.

«Het zijn heus niet allemaal wetenschappelijke studies. Er staan ook boeken en overheidsrapporten tussen. Maar zelfs als je enkel naar het wetenschappelijk werk kijkt, is er een probleem. Want het gaat over geïsoleerde studies bij kleine groepen. Het is niet correct om daar de algemene conclusie uit te trekken dat smartphones en sociale media gevaarlijk zijn voor onze kinderen. Je moet naar overzichtsstudies kijken. Dat zijn studies die de resultaten van tientallen onderzoeken bundelen en op zoek gaan naar verbanden. Zo zijn er al een stuk of vijf gevoerd de voorbije jaren.»

«Daaruit blijkt dat er inderdaad een link is tussen het mentaal welzijn van jongeren en het gebruik van sociale media of smartphones, maar dat verband is pieklein. Het mentaal welzijn van onze jongeren zou voor amper één procent beïnvloed worden door sociale media. Dat rechtvaardigt voor mij voorlopig geen algemeen verbod voor álle jongeren onder zestien jaar. Over die grote overzichtsstudies wordt in de brief echter met geen woord gerept. Men heeft enkel voor de studies gekozen die de boodschap ondersteunen. De ondertekenaars zijn ook bijna allemaal psychiaters. Dat zijn mensen die vooral de probleemgevallen in hun praktijk krijgen. Ik vrees dat hun beeld op de 'doorsnee jongere' daardoor serieus vertekend is.»

De auteurs erkennen dat er nog geen robuust wetenschappelijk bewijs is voor de schadelijke effecten, maar ze vinden dat geen reden om voorlopig niks te doen. Ze vinden dat de overheid uit voorzorg moet ingrijpen. U volgt die redenering niet?

«Ik vind die stelling diep problematisch. Waarom zou je iets verbieden waarvan je niet zeker weet of het schadelijk is? Bij tabak, alcohol of softdrugs ligt dat anders. Er is veel wetenschappelijk bewijs dat het gebruik daarvan schadelijk kan zijn. In dat geval is een verbod voor minderjarigen gerechtvaardigd. Maar voor sociale media gaat dat argument dus niet op.»

In Frankrijk en Australië bestaan al wetten die sociale media onder zestien jaar verbieden. Waarom zou dat hier dan niet kunnen?

«Het is gewoon niet nodig. Ik merk dat er véél onrust is bij ouders en bij politici. Quasi alle problemen in onze samenleving worden tegenwoordig aan sociale media gekoppeld. Terwijl daar dus geen bewijs voor is.»

«Ik vind het schadelijk dat wetenschappers en experten die angst voeden met dit soort open brieven. Ze zaaien paniek terwijl dat nergens voor nodig is. Maar het is populair, natuurlijk. Het is zelfs een verdienmodel geworden. Als je vandaag een boek publiceert over negatieve effecten van sociale media dan heb je bijna zeker een bestseller. Kijk naar het boek 'Generatie Angststoornis' van de Amerikaanse psycholoog Jonathan Haidt dat vorig jaar verscheen. Dat is een wereldwijde hit geworden en heeft veel invloed in dit debat. Het is beklijvend geschreven, maar het is wetenschappelijk zwak onderbouwd. Veel lezers beseffen dat niet en gaan mee in de boodschap: sociale media zijn een pest.»

«Gebruik als ouder je gezond verstand. Vraag je kind aan het einde van de dag niet alleen naar hoe het was op school, maar ook naar hoe het gaat op Instagram of Snapchat»

WOUTER DUYCK, UGENT

U kan toch niet ontkennen dat via sociale media jongeren zeer snel en makkelijk in aanraking kunnen komen met problematische inhoud?

«Het gaat sneller dan vroeger, dat klopt. Maar zijn we vergeten dat tieners in de jaren 80 en 90 ook al op zoek gingen naar de Playboy en gewelddadige films? Het is een illusie om te denken dat we als ouders of maatschappij kunnen controleren wat minderjarigen te zien of te horen krijgen. Het debat dat we daarover voeren, is bovendien eeuwenoud. Telkens er nieuwe vormen van technologie ontstaan, sluipt er een angst in de maatschappij over de schadelijke effecten ervan.»

«Vierhonderd jaar voor Christus waarschuwde filosoof Plato al dat boeken lezen mensen dommer zou maken. Veel recenter hebben we hetzelfde zien gebeuren toen televisie opkwam. Of videotheken. Ook games zijn lange tijd gezien als zeer sch[illegible] het

«Het is een verdienmodel geworden. Als je een boek publiceert over negatieve effecten van sociale media, dan heb je bijna zeker een bestseller»

WOUTER DUYCK, UGENT

Maar wat zien we keer op keer? Dat de schrik na verloop van tijd uitdooft.»

Hoe komt dat volgens u?

«Omdat we leren omgaan met de nieuwe technologie. Daardoor neemt onze angst af en durven we zelfs de positieve effecten te erkennen. Bij sociale media zijn die er ook, trouwens. Het aantal studies is nog beperkt, maar hier en daar zie je sociaal netwerk van jongeren net sterker zou kunnen worden door het gebruik van sociale media. En dus niet zou leiden tot sociaal isolement, wat vaak gedacht wordt. Maar ik geef toe: dat zijn kleine studies. Er zijn bij mijn weten nog geen grote overzichtsstudies naar positieve effecten van sociale media op onze kinderen. Het toont aan dat de wetenschappelijke wereld daar blijkbaar amper in geïnteresseerd is.»

U zegt dat de overheid weg moet blijven van een verbod op sociale media, maar pleit u dan voor een ongelimiteerde toegang voor minderjarigen?

«Ik pleit voor iets zeer eenvoudigs: gezond verstand van de ouders. Zij zijn in de eerste plaats verantwoordelijk voor hoe hun kinderen met sociale media of smartphones omgaan. Als ouder kan je perfect grenzen stellen en met je kinderen in gesprek gaan over de risico's en gevaren van sociale media. Daar hoeft een overheid niet in tussen te komen. Hanteer duidelijke regels en doseer het gebruik. Net zoals je een kind wel één maar niet drie ijsjes laat eten.»

«Vraag een kind aan het einde van de dag niet alleen naar hoe het was op school, maar ook naar hoe het gaat op Instagram of Snapchat. En laat u vooral niet te veel angst aanjagen door onheilsprofeten die claimen dat uw kind sowieso mentale problemen zal ontwikkelen omdat hij of zij een uurtje bezig is met sociale media. Daar is geen bewijs voor. Een algemeen verbod voor alle jongeren is bovendien ook amper te handhaven. Je kan geen agenten op pad sturen om jongeren te controleren op gebruik van sociale media en digitaal zijn er altijd tal van manieren om leeftijdscontroles te omzeilen. Het is vergeefse moeite.»

Roy zegt in VTM NIEUWS dat hij niet per se tegen een verbod is. «Ik zit tot 5 uur per dag op sociale media. Ik besef dat het een probleem is.» Foto's VTM NIEUWS

Jongeren: «Een verbod zou mij helpen»

Jongeren zijn zich naar eigen zeggen wel degelijk bewust van de gevaren van sociale media. Zo geven enkele derdejaars uit Mechelen bij VTM NIEUWS aan dat ze op de apps vaak geweld tegenkomen. Ook geven ze toe regelmatig langer op te blijven door sociale media. «Ik zit tussen de vier à vijf uur per dag op sociale media», getuigt Roy Tack. «Best veel, ik besef dat het een probleem is.» Roy is dan ook niet tegen een verbod: «Persoonlijk zou het mij helpen. En misschien is dat ook wel het geval voor andere kinderen die hetzelfde probleem hebben.»

**Ook Sakeena Baffa *(foto links)*, die toegeeft zo'n drie à vier uur per dag op sociale media te zitten, is zich bewust van de valkuilen. «Zo leiden de meldingen mij tijdens het studeren af. Dan wil ik mijn gsm vastpakken en op Tik Tok zitten.» Toch ziet Sakeena een verbod niet zitten. «Want dan zou ik veel minder met mijn vriendenkunnen sturen. Je kan ook afspreken, maar da's toch anders.» *(JDH)*